

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.732/2017/6.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Füredi Sándor ügyvéd

Az alperesek:

II. rendű

III. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Meiszner Ügyvédi Iroda ügyintéző:
Dr. Meiszner Éva ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi
Ítéltábla 20.Gf.40.283/2017/7/II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Budapest Környéki
Törvényszék 9.G.40.104/2015/54. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A II. és III. rendű alperesek mint adósok, a felperes mint készfizető kezes, valamint az alperes jogelődje 2006. február 23. napján forint alapú, állami kamattámogatással nyújtott lakáscélú kölcsönszerződést kötöttek egymással. A II-III. rendű alperes és a felperes a kölcsönszerződésből és támogatási szerződésből eredő kötelezettségeik elismerése tárgyában közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tettek.
- [2] A kölcsönszerződés 14.) pontja rendelkezett arról, hogy a felperes az adósok kölcsönszerződés alapján mindenkor fennálló tartozása és járulécai erejéig készfizetői kezességet vállal.
- [3] Az I. rendű alperes jogelődje a kölcsönszerződést - a törlesztési

kötelezettség többszöri elmulasztása miatt - 2008. május 20-án felmondta.

- [4] A II. és III. rendű alperesek, valamint az I. rendű alperes 2014. augusztus 18-án részletfizetési megállapodást kötöttek, amelyben rögzítették az adósok a megállapodás aláíráskor fennálló, tőke, ügyleti kamat, késedelmi kamat és költség tételekből álló teljes lejárt tartozásának összegét. A tartozást a II-III. rendű alperesek jogalapjában és összecszerűségében is elismerték, és vállalták annak 2014. augusztus 1. napjától havi részletekben történő teljesítését. A felek megállapodtak abban, hogy a megállapodás aláírásától kezdődően kizárólag a tőke után fizetendő kezdeményes mértékű késedelmi kamat, és az I. rendű alperes a megállapodásban részletezett tartozás késedelmi kamat egyenlegéből 7.303.727 Ft megfizetésétől eltekintett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a részletfizetési megállapodásnak a felperes nem részese, az abban a II-III. rendű alperes által vállalt kötelezettségekért kezesként nem felel. Kérte annak megállapítását is, hogy a kölcsönszerződés visszafizetéséért sem áll fenn a kezesi felelőssége.
- [6] Másodlagos keresetei kérelme a kölcsönszerződés, valamint a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés kereseti kérelmében megjelölt kikötései semmisségének megállapítására irányult a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján.
- [7] A felperes - többek között - arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés annak felmondása következtében megszűnt, a részletfizetési megállapodás pedig olyan új szerződési feltételeket tartalmaz, amelyeket a kölcsönadó és az adósok vele nem tárgyaltak meg. Az tartalmát tekintve új szerződésnek minősül.
- [8] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, a II-III. rendű alperesek ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a kölcsönszerződés 5. pontjába, valamint a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés I.4. pontjába foglalt szerződéses rendelkezések ítélete rendelkező részében idézett szövegrészei tisztességtelen szerződési feltételek, ezért semmisek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [10] Az elsőfokú bíróság a határozatát a felülvizsgálat tárgyát képező, keresetet elutasító rendelkezések körében - álláspontja részletes kifejtésével - azzal indokolta, hogy a keresetben támadott további szerződéses pontok tisztességtelenségére a felperes alaptalanul hivatkozott. A késedelmi kamatra vonatkozó kikötéssel

összefüggéssel rámutatott, nem ütközik jogszabályba a felek olyan megállapodása, hogy az ügyleti kamat késedelmes teljesítése esetén a meg nem fizetett ügyleti kamat után is késedelmi kamatot kell fizetnie az adósnak. Nem tekinthető tisztességtelennek sem, ugyanis az a szerződésszegés esetére megállapított szankciónak minősül, és a fizetendő kamat mértéke nem tekinthető indokolatlannak vagy eltúlzottnak.

- [11] Az elsőfokú bíróság a részletfizetési megállapodással kapcsolatos megállapítási kereset tekintetében úgy foglalt állást, hogy nem állnak fenn a kereseti kérelem előterjesztésének a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 123. §-a szerinti feltételei, ugyanis a felperes nem tudott olyan jogot megjelölni, amelynek megóvása végett szükséges lenne annak megállapítása, hogy e megállapodásnak nem részese. Megjegyezte, ezt a tényt az I. rendű alperes nem is vitatta, és a felperessel szembeni követelését nem e megállapodásban foglaltakra, hanem a kölcsönszerződésre alapítja.
- [12] Az elsőfokú bíróság az annak megállapítására irányuló kereseti kérelmet, amely szerint nem áll fenn a felperes kezesi felelőssége a kölcsönszerződés alapján sem, érdemben elbírálvá mint megalapozatlant utasította el. Az rPtk. 273. §-ára és 276. § (2) bekezdésére utalással kifejtette, a részletfizetési megállapodásban az abban részes felek a teljesítés ütemezéséről, illetve arról állapodtak meg, hogy a fennálló tartozást milyen kamattal kötelesek az adósok visszafizetni, azonban abból nem következik az, hogy a peres felek között létrejött kölcsönszerződésből eredő I. rendű alperesi követelés ne állna fenn. A részletfizetési megállapodásnak a felperes kezesi szerződésből eredő kötelezettségére nincs kihatása, mindösszesen annyiban van jelentősége, hogy amennyiben a felperes állításának megfelelően az valójában nem kedvezményt biztosít az adósok számára, hanem az eredeti szerződésben megállapítottnál magasabb összeg került benne megjelölésre, és ezt a magasabb összeget követelné az I. rendű alperes a felperestől mint kezestől, úgy a felperes hivatkozhat az rPtk. 273. § (2) bekezdésében foglaltakra, arra, hogy kötelezettsége nem válhat terhesebbé, mint amilyen annak elvállalásakor volt.
- [13] Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte az I. rendű alperes elszámolásra kötelezésére irányuló kereseti kérelmet is, mivel annak jogalapját a felperes nem jelölte meg és nem indokolta meg, hogy a perben rendelkezésre álló elszámolást mennyiben vitatja, illetve hogy az elszámolás milyen joga megóvásához szükséges.
- [14] A felperes fellebbezése és az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helytálló indokaira - utalással helybenhagyta.
- [15] A fellebbezésben foglaltakra tekintettel rögzítette, az elsőfokú bíróság az ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó eljárási szabálysértést nem követett el, határozatát az rPp. 221. §-ának megfelelően megindokolta.
- [16] A megállapítási kereset tekintetében az ítélet tábla rámutatott, nem

volt vitatott a felek között, hogy a felperes a kölcsönszerződésből eredő összeg visszafizetésére vállalt készfizető kezesként kötelezettséget, és hogy a kölcsönszerződés felmondás folytán 2008. május 20-án megszűnt. Ez azonban a felperes kötelezettségvállalását nem szüntette meg, helytállási kötelezettsége éppen a szerződés megszűnésével nyílt meg. Az I. rendű alperes követelése a felperessel szemben ezen szerződés alapján áll fenn, és nem a részletfizetési megállapodás alapján, amelynek a felperes - nem vitásan - nem volt részese. Az adósok ugyanakkor nem voltak elzárva attól a lehetőségtől, hogy a hitelezővel a lejárt tartozás átütemezésében és a fizetés módjában megállapodjanak. E megállapodásuk csak annyiban érintheti a felperest, hogy a kötelezettsége nem válhat terhesebbé, mint az elvállaláskor volt. A felperes nem hivatkozott olyan körülményre, amely alapján a kezesi kötelezettségétől szabadulna.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma alapján - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a kezesi kötelezettsége megszűnt, a keresetében megjelölt szerződési kikötések semmisek, és a semmisség jogkövetkezményét a jövőre nézve akként kérte levonni, hogy kötelezze a Kúria az I. rendű alperest elszámolásra. Állította, a jogerős ítélet sérti az rPp. 1. §-át és 221. §-ának (1) bekezdését.
- [18] A felperes előadta, az eljáró bíróságok nem döntöttek el, hogy az adósi-kezesi kötelezettség teljesítését illetően melyik szerződés a meghatározó. Nem vizsgálták, hogy mindkét szerződés más és más teljesítési feltételeket szab meg. Nem bírálta el, hogy melyik szerződés érvényes és hatályos, holott egyidejű érvényességük az eltérő teljesítési feltételek miatt nem lehetséges. Nem világos, hogy a felperesnek hol kellene hivatkoznia az rPtk. 273. § (2) bekezdésére. A felperes kifejtette, hogy a kezesi kötelezettsége megszűnése vagy fennállása akkor bírálható el, ha a kezesi teljesítésnek egy igazodási pontja van, azaz egy szerződés teljesítési feltételrendszere a követendő.
- [19] Felperes véleménye szerint az ítélőtábla nem bírálta el a fellebbezésének azon hivatkozását, hogy „kamata tőkének van és nem kamatnak”.
- [20] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását, ennek hiányában a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A II-III. rendű alperesek ellenkérelmet nem terjesztettek elő.
- [21] A felperes jogi álláspontja szerint az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme nem vehető figyelembe, mert a jogi képviselő meghatalmazása nem az arra jogosult felszámolótól származik.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A Kúria elsődlegesen rögzíti, hogy a felszámolás alatt álló I. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmét a felszámolója által adott, és az elsőfokú iratokhoz 19. sorszám alatt csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján joghatályosan terjesztette elő. Az abban indítványozott felülvizsgálati kérelem elutasítására tekintettel a Kúria rámutat arra, hogy a felperes kérelme egy részében megfelelt az rPp. 272. § (2) bekezdésében foglalt tartalmi követelményeknek. Az e rendelkezést értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja értelmében, ha a fél több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, a tartalmi követelményeknek valamennyi jogszabálysértés esetén külön-külön fenn kell állniuk. Érdemben azon hivatkozások vizsgálhatók, amelyek ezt a követelményt kimerítik. Mindebből következik, hogy részben hiányos tartalmú felülvizsgálati kérelem esetén nincs helye hivatalbóli elutasításnak, az érdemi vizsgálat azon hivatkozásokra korlátozódik, ahol a fél a jogszabályhely konkrét megjelölése mellett az állított jogszabálysértést tartalmilag is körülírta, és az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejtette.
- [23] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.
- [24] A felperes a felülvizsgálati kérelmében kizárólag eljárási jogszabálysértésekre, a jogviták pártatlan eldöntését és az rPp. I. fejezetében rögzített alapelvek érvényesülését rögzítő, a törvény célját meghatározó rendelkezésre (rPp. 1. §) és arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok nem tettek eleget az indokolási kötelezettségüknek (rPp.221. §).
- [25] A Kúria az első hivatkozás kapcsán osztotta a felülvizsgálati ellenkérelemben írtakat. A felperes ugyanis nem fejtette ki, hogy mennyiben sérült a jogvita pártatlan elbírálása, illetve hogy mely eljárásjogi alapelvet és mennyiben hagyott figyelmen kívül a jogerős határozat. Felülvizsgálati kérelmének ezen része ezért nem felel meg az rPp. 272. § (2) bekezdésében és a PK véleményben foglalt tartalmi követelményeknek, azzal a Kúria ezért érdemben nem foglalkozhatott.
- [26] A megjelölt másik jogszabálysértés, az rPp. 221. § (1) bekezdése körében felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok nem tettek eleget az indokolási kötelezettségüknek, és anélkül utasították el a keresetet (illetve annak felülvizsgálati kérelemmel érintett részét), hogy a jogerős ítéletből megállapítható lenne, melyik szerződés az irányadó az adósok, illetve a felperes mint kezes fizetési kötelezettségére. Ezzel szemben az eljáró bíróságok a [11]-[12] és [16] pontokban írtak szerint egyértelműen állást foglaltak ebben a kérdésben, miszerint a felperest mint készfizető kezeset a felmondással megszünt

kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség teheli. Az adósok ettől függetlenül megállapodhattak eltérő fizetési feltételekben, ami azonban a felperes helytállási kötelezettségére csak annyiban hat ki, hogy kötelezettsége nem válhat terhesebbé, mint amilyen az elvállaláskor volt, azaz a kölcsönszerződésben foglaltaknál. Amennyiben egy esetleges végrehajtási eljárásban az I. rendű alperes a felmondással lejárttá tett kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettséghez képest többletigénnyel lép fel a felperessel szemben, úgy a felperes az rPtk. 273. § (2) bekezdésére hivatkozhat. Ennek kifejtésével az eljáró bíróságok maradéktalanul eleget tettek az indokolási kötelezettségüknek. A Kúria az ítéletek indokolásában kifejtett jogi álláspont érdemi helytállóságát a felülvizsgálati kérelem tartalmára, az abban foglaltak által meghatározott felülvizsgálati korlátokra tekintettel nem vizsgálhatta.

- [27] A felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben, a másodfokú bíróság teljes körűen elbírált a fellebbezést. A másodfokú bíróság a fellebbezést teljes egészében alaptalannak ítélte, és az elsőfokú ítéletet helytálló indokaira utalással helybenhagyta. Az rPp. 254. § (3) bekezdése szerint ilyen esetben a másodfokú ítélet indokolásában csak erre a körülményre kell utalnia, amit a jogerős ítélet tartalmaz.
- [28] A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [29] A pervesztes felperes az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (2) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból álló költségének a megfizetésre. Annak mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (3), (5) és (6) bekezdései alapján állapította meg a meg nem határozható pertárgyértékre és kifejtett jogi képviselési munkára tekintettel. A felperes az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles.
- [30] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. szeptember 4.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró

